

Î N C H E I E R E

28 octombrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului,

Judecător:

Ala Cobăneanu

Judecători:

Tamara Chișca – Doneva, Valentina Clevadi

examinînd chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de către Cristina Țurcanu împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la achitarea indemnizațiilor pentru concediul prenatal și postnatal,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 martie 2015,

c o n s t a t ă:

La 05 februarie 2015, Cristina Țurcanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI cu privire la achitarea indemnizațiilor pentru concediul prenatal și postnatal.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la data de 02 noiembrie 2012, a încheiat căsătorie cu soțul Viorel Țurcanu, care din 22 aprilie 2011 și pînă în prezent activează în cadrul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, căsătoria fiind înregistrată de Oficiul Stării Civile, sectorul Ciocana, mun. Chișinău.

Afirmă reclamanta că, în baza certificatului de concediu medical seria 01 nr. 1437586 din 01.10.2014, eliberat de către IMSP AMT Botanica, CMF nr. 2, în perioada 01.10.2014 - 04.02.2015, dînsa urmează să se afle în concediu de maternitate.

Susține că, nu este angajată în câmpul muncii și, la moment se află la întreținerea soțului.

Menționează reclamanta că, s-a adresat Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI cu o cerere, solicitând în conformitate cu art. 123 alin. (2) și art. 124 alin. (1) Codul muncii al RM, indemnizația pentru concediu medical prenatal și postnatal de la locul de muncă a soțului.

Prin răspunsul nr. 19/9-Ț-139/14 din 20 ianuarie 2015, pârta i-a refuzat în admiterea cererii, motivând că, sarcina achitării indemnizației respective este pusă în seama Casei Naționale de Asigurări Sociale și nu în seama Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI.

Consideră refuzul pârtei neîntemeiat, deoarece prin prisma prevederilor normelor legale în vigoare are dreptul de a beneficia de indemnizație pentru concediul de maternitate de la locul de muncă al soțului.

Solicită reclamanta Cristina Țurcanu, a declara ca fiind ilegal refuzul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI, a obliga pârta să-i stabilească și să-i achite indemnizația pentru concediul de maternitate prenatal și postnatal de la locul de muncă al întreținătorului.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 martie 2015, acțiunea înaintată de către Cristina Țurcanu a fost admisă integral, după cum urmează. S-a recunoscut ilegal refuzul Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI nr. 19/9-Ț-139/14 din 20 ianuarie 2015, prin care s-a refuzat Cristinei Țurcanu de a-i calcula și achita indemnizația pentru concediul medical prenatal și postnatal, în legătură cu nașterea copilului, de la locul de muncă al soțului. S-a obligat Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI să-i stabilească, calculeze și să-i achite reclamantei Cristina Țurcanu indemnizația pentru concediul medical de maternitate prenatal și postnatal – în total pentru durata de 126 zile calendaristice, de la locul de muncă a soțului Viorel Țurcanu (f.d.36).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2015, a fost respins apelul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 martie 2015 (f.d.63).

Invocînd ilegalitatea actelor judecătorești anunțate, la 20 iulie 2015, Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2015 și hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 20 martie 2015, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea înaintată de către Cristina Țurcanu să fie respinsă ca fiind neîntemeiată.

În motivarea cererii de recurs s-a indicat că, la caz, atît decizia instanței de apel cît și hotărârea instanței de fond sunt ilegale și neîntemeiate și care urmează a fi casate, pe motiv că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, cu atît mai mult că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Astfel, susține recurenta că instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont de prevederile art. 30 al Legii Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93 din 05.04.2007 unde este menționat faptul că, colaboratorii Serviciului sunt supuși asigurării obligatorii de stat, dar nu și asigurării sociale de stat.

Prin urmare, indică recurenta că, din salariul colaboratorilor Serviciului nu se rețin plățile în bugetul asigurărilor sociale, respectiv ei nu cad sub incidența Legii privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22.07.2004.

De menționat că, Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2014 nr. 329 din 23.12.2013, nu prevede încasarea pentru colaboratorii atestați a contribuțiilor de asigurări sociale de stat. Respectiv nu se efectuează nici indemnizația de maternitate, deoarece colaboratorii acestui serviciu dispun de grad și statut special în conformitate cu Legea Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale nr. 93 din 05.04.2007. De indemnizația de maternitate pot beneficia angajatele sau soții acestora în cazul în care au contribuit la fondul național de asigurări sociale, condiție ce nu se atestă în prezenta speță.

Totodată, susține recurenta că, indemnizația de maternitate se suportă integral din bugetul asigurărilor sociale de stat.

La fel, instanțele ierarhic inferioare nu au ținut cont nici de faptul că, potrivit ultimilor modificări a hotărârii Guvernului RM nr. 544 din 08.07.14 pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a Indemnizațiilor pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 108 din 03.02.2005 și anume pct. 19 prevede că, indemnizația de maternitate femeilor asigurate, ucenicilor (în continuare - femei asigurate) și soțiilor aflate la întreținerea soților asigurați se stabilesc de către structurile teritoriale de asigurări sociale.

Astfel, conform art. 16 al Legii privind indemnizațiile pentru incapacitatea temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale prevede că asiguratele nr. 289 din 22.07.2004, soțiile aflate la întreținerea soților salariați, care au dreptul la concediu de maternitate, ce include concediul prenatal și concediul postnatal, beneficiază de concediul de maternitate. Indemnizația de maternitate fiind acordată începînd cu săptămîna a 30-a de sarcină, pe o perioadă de 126 de zile calendaristice.

Mai mult decît atît, asemenea concluzie derivă și din pct. 21 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației pentru incapacitatea temporară de muncă și a altor prestații de asigurări sociale aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 108 din 03.02.2005, care stipulează că soția se consideră aflată la întreținerea soțului asigurat dacă, la data apariției dreptului la indemnizația de maternitate, nu este angajată în muncă și nu are venit asigurat, fapt ce se confirmă prin carnetul de muncă sau prin declarația prezentată pe propria răspundere că nu este persoană asigurată.

Conform contractului de muncă nr. 4301 din 14.06.2012, Șeful Serviciului PC și SE l-a angajat la serviciu pe d-nul Țurcanu Viorel – soțul intimatei în baza legislației de domeniu, conform contractului.

Astfel, asupra acestuia se răsfrînge Legea Protecției Civile și Situațiilor Excepționale (lege specială, de domeniu), care prevede norme de drept de bază a activității colaboratorilor. Deci, sarcina achitării indemnizației respective este pusă în seama Casei Naționale de Asigurări Sociale și nu în seama Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI.

În rezultat, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege – îndeplinirea actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri ilegale și neîntemeiate de admitere a acțiunii, astfel fiind încălcat în mod direct dreptul său la judecarea în mod echitabil a cauzei (f.d.72-74).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că, decizia recurată cu recurs a fost pronunțată la 04 iunie 2015 (f.d.64-69), iar recursul a fost depus la 20 iulie 2015 (f.d.72-74).

Astfel, prin prisma prevederilor art. 434 alin. (1) CPC, instanța de recurs constată că recursul depus de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon a fost declarat în termen.

Verificând legalitatea deciziei contestate prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon, urmează a fi declarat inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) CPC, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată; a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată; a interpretat în mod eronat legea; a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Iar potrivit art. 432 alin. (3) CPC, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei; pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată; în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului; instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces; în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată; hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Alin. (4) al articolului enunțat prevede expres că, săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4).

Sub aspectul acestor prevederi legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon, este declarativ, or, acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC, care să justifice afirmația de ilegalitate a deciziei instanței de apel.

Mai mult decât atât, călăuzindu-se de prevederile art. 440 CPC, Colegiul a constatat existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433 CPC și anume lit. a), care expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon, poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Cele relatate mai sus derivă și din dispoziția articolului 13 din Convenția Europeană, care reglementează expres că, recursul trebuie să fie unul „efectiv”, atât în practică, cât și în drept. Un astfel de recurs este cerut pentru pretențiile care pot fi considerate ca fiind „serioase și legitime” conform Convenției (*a se vedea Mitropolia Basarabiei și alții vs. Moldova, nr.45701/99, §137, ECHR 2001-XII*).

Astfel, reieșind din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al MAI prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin.(2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Recursul declarat de către Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova prin intermediul reprezentantului său Rada Solomon, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Valentina Clevadi